

Alkoholpolitik Tønder Kommune 2017-2021

Indhold

Forord ved Irene Holk Lund	2
1. Baggrund.....	3
1.1 Målgruppe	3
2. Formål.....	3
2.1 Mål.....	4
2.2 Succeskriterier	4
3. Strategi	4
4. Tværgående organisering af alkoholindsatsen.....	5
4.1 Forankring.....	5

Forord ved Irene Holk Lund

Vi spørger ind til dine alkoholvaner, og hvordan du og dine pårørende har det, fordi det er os på sinde at hjælpe dig.

Vi har næsten alle sammen et forhold til alkohol, men for nogle har alkoholforbruget udviklet sig til mere end blot en hyggelig ting i sociale fællesskaber og sammenkomster. Når alkoholforbruget bliver til et overforbrug, skadeligt forbrug eller udvikler sig til en afhængighed, påvirker det den enkeltes sundhed og trivsel, de nære relationer og omgivelser, arbejdslivet foruden vores sikkerhed i trafikken og i nattelivet.

Hver 8. borger over 16 år i Tønder Kommune viser tegn på et problematisk alkoholforbrug og knap 400 børn vokser op i familier med alkoholmisbrug. Det er høje tal for vores kommune, og derfor ønsker Kommunalbestyrelsen at vedtage og indføre en alkoholpolitik for borgerne i Tønder Kommune. Alkoholpolitikken skal være med til at sætte rammerne for, at Tønder Kommunes borgere får sunde alkoholvaner, og at vi tør tale om alkohol uden løftede pegefingre.

Et vigtigt emne i alkoholpolitikken er, at vi vil bryde tabuet om alkoholoverforbrug, så bevidstheden om eget alkoholforbrug øges, og vejen til alkoholrådgivning og behandling bliver lettere, både for den der drikker, men i lige så høj grad for familier og pårørende. Tønder Kommune vil arbejde for, at det bliver set som en styrke at turde være sig sit ansvar bevidst, og at søge rådgivning og behandling i tide.

Med Alkoholpolitikken får Tønder Kommune en stærk og robust sammenhæng mellem forebyggelse, tidlig opsporing og indsats samt rådgivning og behandling på tværs af forvaltninger og civilsamfund. Igennem et bredt samarbejde styrker vi i fællesskab alkoholindsatsen i Tønder Kommune.

Derfor, kære borger, vil du opleve, at vi spørger ind til, hvordan du bruger alkohol, når du møder kommunens medarbejdere i din dagligdag. Vi gør det, fordi vi ønsker, at du og dine pårørende kan leve et langt og sundt liv med høj trivsel og livskvalitet.

1. Baggrund

Alkohol er en stor del af den danske kultur, og er en helt naturlig ting i mange sociale sammenhænge og fællesskaber. Statistikkerne taler for sig selv - danskerne har generelt set et højt alkoholforbrug sammenlignet med de andre europæiske lande. Hertil kommer, at de danske unge ad flere omgange er blevet kåret som europamestre i højt alkoholforbrug.

Ud fra et sundhedsmæssigt perspektiv er alkohol en af de enkeltfaktorer, der har størst påvirkning på folkesundheden. Alkohol koster årligt samfundet adskillige millioner kr., og er direkte årsag til 10% af den samlede sygdomsbelastning i Danmark, og mindst 3.000 dødsfald om året. Dét er en dyr pris at betale både for den enkelte, de pårørende og samfundet. Netop derfor er der grund til at sætte fokus på alkoholforebyggelse og behandling.

I Tønder kommune vurderes det, at:

- 2.580 borgere har et storforbrug¹.
- 1.755 borgere har et skadeligt forbrug².
420 borgere er afhængige af alkohol.
- 366 børn vokser op i familier med alkoholmisbrug.

Foruden de alvorlige omkostninger ved sygdom og dødsfald, kan alkoholforbruget blive en forhindring for den enkeltes sundhed, trivsel og udvikling i relation til uddannelse og job. Konsekvenserne ved et overforbrug rækker videre end blot for den der drikker. Familierne påvirkes i høj grad og mærkes af den alkoholbetingede adfærd. Det er problematisk, og der er al mulig grund til at forebygge og hjælpe borgeren ud af sit alkoholoverforbrug. Tønder Kommunes holdning er, at alkohol stopper med at være en privatsag, når forbruget begynder at gå ud over omgivelserne. Dertil kommer, at Tønder Kommune årligt har merudgifter på godt 20,8 mio. kr. til borgere med et overforbrug af alkohol, hvoraf 2,9 mio. går til medfinansiering af sundhedsydelse.

1.1 Målgruppe

Alkoholpolitikken omfatter alle borgere i Tønder kommune. Hertil kommer en stor del af medarbejderne i kommunes forvaltninger og institutioner, der qua deres arbejde og kontakt til borgerne, skal bidrage til at føre alkoholpolitikken ud i livet. Desuden er ungdomsuddannelserne, virksomheder, detailhandlen og kultur- og fritidslivet i høj grad vigtige medspillere, når vi skal omsætte politik til handlinger.

2. Formål

Formålet med Tønder Kommunes alkoholpolitik er at:

- forebygge og reducere udviklingen af alkoholoverforbrug og afhængighed.
- reducere antallet af fysiske, mentale og sociale skader som følge af alkohol både hos den der drikker og de pårørende.
- skabe åbenhed om alkoholoverforbrug og behandling med henblik på aftaubisering.

¹ Forbrug over Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse på henholdsvis 14 og 21 genstande for kvinder og mænd pr. uge.

² Et forbrug der har medført fysisk og/eller psykisk skade – ikke afhængighed

Særligt to områder er i fokus; tidlig og forebyggende indsats samt åbenhed. Tidlig indsats herunder tidlig opsporing, fordi vi tror på, at jo tidligere der tages hånd om et overforbrug, jo mindre indgribende er indsatsen for den enkelte og de pårørende. Vi vil arbejde for at skabe åbenhed om alkoholoverforbrug for at bryde tabuet omkring alkoholproblemer.

2.1 Mål

På baggrund af ovenstående formål, formuleres følgende mål:

1. Borgere får viden om alkohol som risikofaktor for helbred og trivsel. Øget viden skal bidrage til reduceret brug af alkohol.
2. Børn og unges alkoholdebut udskydes, og vi skaber rammer for at fremme sunde vaner omkring alkoholbrug.
3. Borgere med et problematisk alkoholforbrug og pårørende får tilbudt den rette rådgivning i tide.
4. Borgere med alkoholafhængighed og deres pårørende modtager den rette behandling af høj kvalitet.

2.2 Succeskriterier

Vi følger op på formål og mål ved en række opstillede succeskriterier, som vi blandt andet kan måle via sundhedsprofilen "Hvordan har du det?". Undersøgelsen er landsdækkende og laves hvert 4. år. I Tønder kommune sendes spørgeskemaet ud til 2.500 tilfældigt udvalgte borgere.

Vi vil blandt andet måle effekten af indsatserne ved følgende succeskriterier:

- Andelen af borgere, der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse reduceres fra 6,5% i 2013 til 5,0% i 2021 (*Måles i Sundhedsprofilen 2021*).
- Andelen af borgere, der viser tegn på alkoholafhængighed reduceres fra 12,3% i 2013 til 10,3% i 2021 (*Måles i Sundhedsprofilen 2021*).

3. Strategi

Vejen til at nå de opstillede formål og mål skal ske igennem en stærk kobling mellem forebyggelse, tidlig indsats, rådgivning og behandling.

Tønder Kommune vil arbejde med indsatser på tre niveauer:

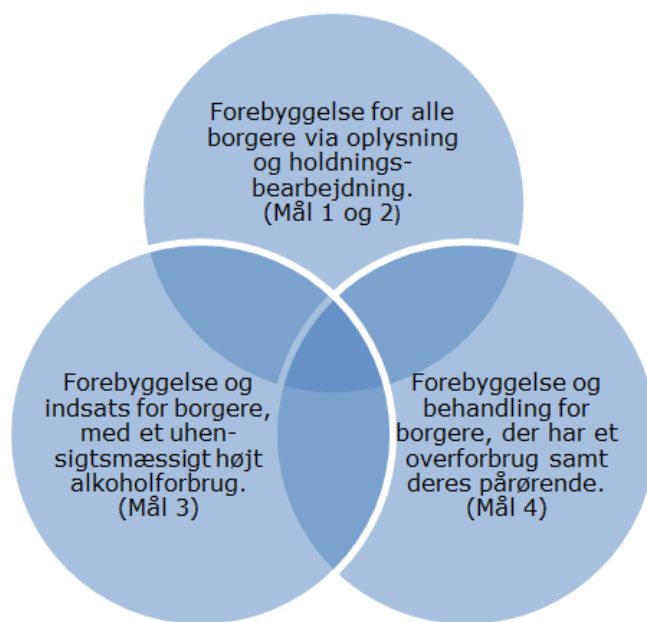
- Niveau 1 – Forebyggelse for alle borgere via oplysning og holdningsbearbejdning (mål 1 og 2)
- Niveau 2 – Forebyggelse og indsats for borgere med et u hensigtsmæssigt højt alkoholforbrug (mål 3)
- Niveau 3 – Forebyggelse og behandling for borgere, der har et overforbrug, samt deres pårørende (mål 4)

Når vi arbejder med forebyggelsesindsatsen på tre niveauer, sikrer vi en bred og tværgående indsats, der kommer alle borgere til gode.

Med afsæt i alkoholpolitikken skabes rammer og indsatser, der skal bidrage til at fremme en sund alkoholkultur, og give borgerne sunde alkoholvaner. Vi vil sætte tidligt ind og være med til at påvirke de unges forhold til alkohol og den alkoholkultur, som er en del af ungdomslivet. Vi vil arbejde for at rykke ved alkohols placering i sociale fællesskaber. Det gør vi blandt andet ved at sætte fokus på tilgængeligheden af alkohol, og sikre ansvarlig udskænkning.

Vi vil tale om alkoholbrug og overforbrug, hvor det er relevant i mødet mellem borger og kommunens medarbejdere. På den måde kan vi lettere tilbyde den rette hjælp i rette tide.

Endelig, skal kendskabet til kommunens rådgivnings- og behandlingstilbud udbredes, hvilket skal være med til at gøre vejen til alkoholrådgivning og behandling lettere og mere attraktiv.

Figur 1: Strategi for alkoholindsatsen

4. Tværgående organisering af alkoholindsatsen

Alkoholpolitikken har base i Tønder Kommunes Sundhedsafdeling, men forgrener sig ud i hele organisationen og i civilsamfundet. Den tværgående indsats er vigtig i udmøntningen af alkoholpolitikken, idet vi igennem samarbejde på tværs kvalificerer indsatsen og skaber sammenhæng imellem den forebyggende, opsporende og behandlende alkoholindsats.

De alkoholpolitiske mål udmøntes igennem en række handlinger og indsatser på de enkelte fagområder Sundhed og Arbejdsmarked, Psykiatri og Handicap, Pleje og Omsorg, Børn og Unge, Børn og Skole, Unge i Uddannelse samt Kultur og Fritid.

4.1 Forankring

Koordinering af alkoholpolitikken ligger i Tønder Kommunes Sundhedsafdeling og Rådgivningscenter Tønder Misbrug, mens de enkelte forvaltninger har ansvar for at implementere alkoholpolitikken i egen organisation.

Der vil blive lavet en midtvejsstatus i 2020 for implementeringen af alkoholpolitikken. Politiken revideres hvert fjerde år, første gang i 2021.